

N:o 188.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till förordning angående vissa bestämmelser rörande gränstrafiken mellan Sverige och Norge; gifven Stockholms slott den 24 april 1908.

Under åberopande af bifogade utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att antaga bilagda förslag till förordning angående vissa bestämmelser rörande gränstrafiken mellan Sverige och Norge.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och förblifver Kungl. Maj:t Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Carl Swartz.

Förslag

till

Förordning

angående vissa bestämmelser rörande gränstrafiken mellan Sverige och Norge.

1 §.

Vid resa annorledes än med järnväg från Norge till Sverige öfver nedannämnda delar af gränsen vare det, med undantag för spelkort, hvilka äro underkastade såväl stämpelafgift som tull, samt brännvin och sprit jämte därmed beredda drycker äfvensom vin, för hvilka senare varor tull skall erläggas, medgifvet att af till införsel tillåtna, tull underkastade naturalster eller tillverkningar tullfritt och, hvad beträffar socker, jämväl skattefritt medföra följande mindre partier, nämligen:

a) då resa sker öfver de delar af gränsen, som äro belägna mellan gränsstationen i Mitandersfors i Värmland och gränsen mellan Värmland och Dalarne samt mellan Ljusnebäcken i Härjedalen och Frostvikens socken i Jämtland:

bröd, alla slag, tillsammans 10 kilogram,
fläsk, alla slag, tillsammans 10 kilogram,
garn, alla slag, tillsammans 5 kilogram,
kaffe, alla slag, och kaffesurrogat, tillsammans 5 kilogram,
malt, 10 kilogram,
maltdrycker, alla slag, tillsammans 5 liter,
risgryn, 5 kilogram,
socker och sirap, alla slag, tillsammans 5 kilogram,
spannmål, omalen, 40 kilogram,
» malen, 25 kilogram,
tobak, oarbetad och arbetad, alla slag, tillsammans 1 kilogram,

väfnader, alla slag, tillsammans 15 meter, dock icke utöfver ett sammanlagdt värde af 25 kronor, samt

andra varor till ett sammanlagdt värde af 20 kronor;

b) då resa sker öfver den del af gränsen, som är belägen mellan gränsen mellan Värmland och Dalarne samt Ljusnebäcken i Härjedalen, eller öfver gränsen mot Frostvikens socken i Jämtland och norr om denna belägna orter;

bröd, alla slag, tillsammans 20 kilogram,

fläsk, alla slag, tillsammans 10 kilogram,

garn, alla slag, tillsammans 5 kilogram,

kaffe, alla slag, och kaffesurrogat, tillsammans 5 kilogram,

malt, 40 kilogram,

maltdrycker, alla slag, tillsammans 10 liter,

risgryn, 5 kilogram,

socker och sirap, alla slag, tillsammans 10 kilogram,

spannmål, omalen, 150 kilogram,

» malen, 100 kilogram,

tobak, oarbetad och arbetad, alla slag, tillsammans 1 kilogram,

väfnader, alla slag, tillsammans 15 meter, dock icke utöfver ett värde af 40 kronor, samt

andra varor till ett sammanlagdt värde af 30 kronor.

Där vara af resande medföres i större myckenhet, än ofvan stadgats, skall tull och, hvad beträffar socker, jämväl sockerskatt, enligt hvad eljest gäller, erläggas för hela den af varan införda kvantiteten.

Afgiftsfrihet, hvarom i denna § sägs, gäller icke för varor, som i handelsafsikt införas vare sig för att i vanlig ordning försäljas eller för att utlämnas såsom ersättning för verkställdt arbete, ej heller för varor, som af handlande eller för handlandes räkning införas, så vidt de äro af de slag, med hvilka han idkar handel.

Resande vare, om tulltjänsteman eller tullbetjänt sådant fordrar, skyldig att, jämte uppgift om yrke och hemvist, aflämna en under edlig förpliktelse afgifven skriftlig försäkran, att de varor, han medför, icke införas i handelsafsikt, på sätt ofvan förmäles. Införas varorna icke för resandes egen räkning, skall sådan försäkran afgifvas af den, för hvilkens räkning de införas. Underlåter någon aflämna dylik försäkran, skola varorna i vanlig ordning tullbehandlas.

2 §.

1. Om i gränstrakterna mellan Sverige och Norge någon äger eller brukar egendom på båda sidor om gränsen och dessa egendomar

antingen gränsa omedelbart till hvarandra eller äro så belägna, att afståndet mellan egendomarnas närmaste gränser ej öfverstiger 20 kilometer, må utsäde, kreatur och redskap, som erfordras för den i Sverige belägna egendomens skötsel, tullfritt föras öfver gränsen till Sverige.

2. Varor, som af gränsbefolkningen för hushållsbehof föras från Sverige till Norge för att förädlas genom blekning, färgning, garfning, malning, spinning, väfning eller annan dylik bearbetning eller för reparation och som efter sådan förädling eller reparation återinföras, skola vid återinförseln vara fria från tullumgälder.

Likaså skola varor, som af gränsbefolkningen för hushållsbehof föras från Norge till Sverige för att här undergå sådan förädling eller reparation, om hvilken nyss blifvit sagdt, och därefter till Norge återföras, vid införseln till Sverige vara fria från tullumgälder.

3. Dragare och fordon, som uppenbarligen användas endast för transport af gods eller personer från Norge till Sverige, äro ej underkastade tullafgifter.

3 §.

Till förekommande af missbruk af de i 1 och 2 §§ gjorda medgifvanden äger generaltullstyrelsen eller i särskildt fall tullmyndighet vid gränsen att meddela de närmare kontrollföreskrifter, som kunna anses erforderliga.

Denna förordning skall träda i kraft den 16 maj 1908, och, där icke annorlunda stadgas, lända till efterrättelse till och med den 15 maj 1909; dock att hvad i 2 § är föreskrifvet skall äga tillämpning, allenast så länge däremot svarande bestämmelser gälla i Norge.

Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 24 april 1908.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena TROLLE,
Statsråden: ALBERT PETERSSON,
ALFRED PETERSSON,
HEDERSTIERNA,
HAMMARSKJÖLD,
ROOS,
SWARTZ,
grefve HAMILTON,
grefve EHRENSVÄRD,
MALM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Swartz anförde härefter: Gränstrafiken mellan Sverige och Norge har under de två senaste åren reglerats genom särskilda förordningar den 16 maj 1906 samt den 13 maj 1907; och hafva förordningarna fastställts att gälla en hvar under ett år eller från och med den 16 maj 1906 till och med den 15 maj 1907 samt från och med den 16 maj sistnämnda år till och med den 15 maj 1908.

Då jag nu anhåller att få till behandling upptaga frågan om regleringen af nämnda gränstrafik för nästkommande årsperiod, har jag att i sammanhang därmed anmäla en af Eders Kungl. Maj:ts befallnings-

hafvande i Västerbottens län med underdånig skrifvelse den 29 oktober 1907 öfverlämnad skrift, däri D. Forsvall m. fl. personer från Ammarsnäs eller Öfre Gautsträsk inom Sorsele socken af nämnda län anhållit, att, med hänsyn till 1907 års felslagna skörd, Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande måtte göra underdånig framställning om utsträckning i den rätt till tullfri införsel från Norge af malen spannmål, som enligt gällande gränstrafiksförordning af den 13 maj 1907 vore medgifven och, hvad anginge den norra delen af gränsen, däribland äfven Sorsele socken, vore bestämd till en kvantitet af allenast 100 kilogram vid hvarje resa.

I sin ofvanberörda underdåniga skrifvelse har Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande — med vitsordande af sökandenas uppgift angående den felslagna skörden samt med förmälan, hurusom på grund af bristen på ordnade kommunikationer till svenska handelsplatser och de långa afstånden till dessa sökandena vore nödsakade att själfva hämta sitt spannmålsbehof från norska handelsplatser — vidare anfört, bland annat, att äfven i andra delar af länets öfre lappmarker än dem, som i ansökningen afsåges, enahanda förhållande vore rådande beträffande såväl skörden som tvånget att hämta lifsförnödenheter från Norge. Beredandet af den tullfrihet, sökandena åsyftade, borde därför icke begränsas till blott de byar inom öfre Sorsele socken, för hvilka sökandena gjort sig till tolk, utan äfven omfatta Tärna socken och öfre delen af Vilhelmina socken eller den del däraf, som bildade Dikanäs och Fatmomakke kapelllag. Men om den begärda tullfriheten medgäfves, saknade det praktisk betydelse att så begränsa de trakter, dit den tullfria införseln af spannmål skulle få äga rum. De långa afstånd, som skilde den del af befolkningen, hvilken för erhållande af lifsförnödenheter måste vända sig till Norge, från den öfriga delen af befolkningen, och frånvaron af sammanhängande kommunikationsleder inom länets öfre lappmark uteslöte nämligen sannolikheten af, att en utsträckt tullfrihet rörande spannmål, hvilken måste forslas med fordon, skulle kunna missbrukas af någon från de öfriga delarna af länet.

Med förmälan vidare, att resor för uppköp af spannmål från Norge vanligen företoges två gånger årligen, nämligen dels så snart stadigt slädföre funnes, och dels innan detsamma hotade att försvinna, har Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande förklarat sig anse det vara af behovet påkalladt att, då felslagen skörd ägt rum, tullfriheten vid införsel af malen spannmål blefve utsträckt antingen generellt till husbehovet eller till en kvantitet af högst 300 kilogram, motsvarande 3 säckar för hvarje resa.

Då emellertid — fortsätter Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande — samma omständighet, som nu återopats för den utsträckta tullfriheten, nämligen felslagen skörd, ofta kunde återkomma, och då till äfventyrs framdeles möjlighet kunde uppstå för fjällbefolkningen att lättare än för närvarande åstadkomma malning af spannmål, syntes det synnerligen önskvärdt, ej mindre att vidgad tullfrihet för fjällbefolkningen framdeles vid förefallande behof kunde medgifvas utan Riksdagens hörande, än äfven att sådan frihet finge omfatta jämväl omalen spannmål.

Med afseende å hvad sålunda anförts har Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande hemställt, att Eders Kungl. Maj:t måtte *dels* utverka medgifvande af innevarande års Riksdag att pröfva och afgöra, huruvida och i hvad mån den i 1 § mom. b af förenämnda nådiga förordning medgifna tullfrihet vid införsel från Norge af malen spannmål kunde utsträckas att omfatta större kvantiteter än i förordningen nu vore tillstadt, *dels* omedelbart, sedan sådant medgifvande lämnats, besluta, att berörda tullfrihet å malen spannmål finge under den tid, förordningen gällde, eller till och med den 15 nästkommande maj, utsträckas för Västerbottens länsgräns mot Norge att omfatta 300 kilogram. Därjämte har Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande hemställt, att Eders Kungl. Maj:t måtte, hvad anginge regleringen af gränstrafiken mellan Sverige och Norge för nästkommande årsperiod, begära enahanda medgifvande rörande såväl malen som omalen spannmål.

Öfver nämnda framställning har generaltullstyrelsen afgifvit infor dradt underdånigt utlåtande, därvid styrelsen till en början erinrar, hurusom styrelsen i sitt den 30 november 1905 afgifna underdåniga utlåtande i anledning af Riksdagens skrifvelse den 17 maj 1904 med begäran om utredning, om och i hvilken mån en begränsning af giltighetsområdet för då gällande förordning om gränstrafiken mellan Sverige och Norge eller i öfrigt förändringar i eller tillägg till förordningens bestämmelser lämpligen borde ske, anført, att, då styrelsen ansett sig kunna ifrågasätta en väsentlig minskning i den medgifna rätten till tullfri varuinförsel från Norge, styrelsen dock funnit sig böra framhålla önskvärdheten däraf, att vid tillfällen, då i någon del af gränstrakterna mot Norge missväxt inträffat eller eljest nöd uppstått och därför behof af utsträckta medgifvanden i ifrågavarande afseenden eller rättighet till tullfri varuinförsel vid någon del af gränsen, där sådan rättighet eljest icke förefunnes, vore för handen, de medgifvanden och lättnader, som ansåges nödiga, måtte kunna utan tidsutdräkt meddelas.

Då styrelsen fortfarande hyste denna uppfattning — anför styrelsen vidare — samt genom hvad Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Västerbottens län anført finge anses ådagalagdt, att under år 1907 missväxt inträffat i de vid riksgränsen belägna, på kommunikationer synnerligen vanlottade socknarna i nämnda län, tvekade styrelsen icke att tillstyrka de af Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande nu gjorda framställningarna.

Vidare har jag att anmäla en af Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Värmlands län med underdånig skrifvelse den 9 december 1907 öfverlämnad skrift, däri Södra Finnskoga sockens kommunalstämma, med åberopande af nästlidet års felslagna skörd, gjort framställning i syfte, att den rätt till tullfri varuinförsel från Norge, som enligt gränstrafikförordningen vore medgifven inbyggarna i Södra Finnskoga socken, måtte varda utsträckt att gälla enahanda varukvantiteter, som jämlikt förordningen finge tullfritt införas till norra delarna af riket.

Eders Kungl. Maj:ts sistbemälde befallningshafvande har, då något nödår icke kunde sägas hafva drabbat någon del af länet, förklarat sig icke kunna förorda den gjorda framställningen; och har generaltullstyrelsen, som efter nådig remiss yttrat sig jämväl öfver denna framställning, med afseende å hvad Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande anført, funnit skäl icke föreligga att tillstyrka vidtagande af någon åtgärd i det i framställningen angifna syfte.

Den af Södra Finnskoga sockens kommunalstämma gjorda framställning anser jag i likhet med generaltullstyrelsen, på det af Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Värmlands län anförda skäl, icke böra föranleda vidare åtgärd.

Vidkommande därefter Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvandes i Västerbottens län hemställan, är det visserligen ett känt förhållande, att en del af befolkningen i nämnda län genom förra årets felslagna skörd råkat i en svår och nödställd belägenhet, som kräft särskilda åtgärder från myndigheternas sida för nödens afhjälpande. Möjligen skulle det därför kunnat ifrågasättas, att i sådant syfte, på sätt Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande föreslagit, i fråga om rikets nordligaste delar utsträcka den enligt gränstrafikförordningen medgifna tullfriheten utöfver hvad i sådant afseende nu är medgifvet. En dylik åtgärd torde emellertid för det inträdda nödtillståndets afhjälpande hafva, praktiskt sedt, varit af jämförelsevis mycket ringa betydelse, utan kräfdes härför helt andra och kraftigare åtgärder. I sådant afseende tillåter jag mig

ock erinra, hurusom Eders Kungl. Maj:t den 28 sistlidne februari, efter därom af Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Västerbottens län den 14 i samma månad gjord framställning, behagade, af de för behöfvandes undsättning vid missväxt eller felslagen skörd eller då allmän nöd i någon ort af annan orsak uppstått afsedda medel, ställa till Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvandes förfogande ett belopp af 35,000 kronor, att såsom undsättning utan återbetalningsskyldighet åt dem, som genom den under år 1907 inträffade missväxt företrädesvis kommit i behof af hjälp, efter Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvandes bepröfvande användas dels till anordnande af allmännyttiga arbetsföretag, företrädesvis röjnings- och brytningsarbeten till vinnande af sommar- och vintervägar, och dels till bidrag till anskaffande af lifsförnödenheter och utsäde. Äfvenså torde i detta sammanhang böra erinras, hurusom Eders Kungl. Maj:t, likaledes efter framställning af Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Västerbottens län, den 13 nästlidne mars beviljat fraktnedsättning för tiden intill den 1 nästkommande juli vid transport å statens järnvägar af hö, halm, hafre, spannmål, mjöl m. fl. förnödenheter, afsedda för nödlidande inom Stensele, Sorsele, Vilhelmina, Dorotea och Malå socknar inom nämnda län.

Genom de sålunda vidtagna åtgärderna torde befolkningen i ifrågavarande trakter hafva erhållit en mera effektiv hjälp, än en utsträckning af den medgifna tullfriheten kunnat medföra. I hvarje fall lärer icke nu föreliggande anledning till vidtagande af en sådan åtgärd.

Hvad beträffar den af Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Västerbottens län väckta frågan om utverkande af Riksdagens medgifvande därtill, att Eders Kungl. Maj:t må kunna framdeles under den tid, för hvilken gränstrafikförordningen härnäst må antagas att gälla, äfven utan Riksdagens hörande medgifva en, utöfver hvad författningen eljest stadgar, utsträckt tullfrihet för malen och omalen spannmål, synes mig en sådan framställning från Eders Kungl. Maj:ts sida knappast vara erforderlig. Oafsedt frågan, huruvida icke Eders Kungl. Maj:t måste anses grundlagsenligt berättigad att, där förhållandena så kräfva, äfven utan uttryckligt medgifvande från Riksdagens sida, medgifva en dylik lindring i tullbeskattningen — en fråga, som enligt min mening obetingadt måste jakande besvaras — torde det nämligen till en början kunna förutsättas såsom gifvet, att Kungl. Maj:t under tider, då Riksdagen är samlad, icke skulle utan inhämtande af dess mening begagna sig af en sådan rätt. Skulle åter å tid, då riksdag ej pågår, sådana förhållanden inträda, att till lindrande af inträffadt nödtillstånd eller eljest ingripande

från Kungl. Maj:ts sida erfordras, torde då lika litet som eljest utvägar saknas att, i likhet med hvad nyligen ägt rum, på annat sätt träda hjälpande emellan.

Såsom jag redan nämnt, har nu gällande förordning angående gränstrafiken mellan Sverige och Norge fastställts att gälla endast för ett år eller till och med den 15 maj 1908; och har därvid tillika föreskrifvits, att hvad i förordningens 2 § är stadgadt rörande tullfri varuinförsel i vissa fall skall äga tillämpning, allenast så länge däremot svarande bestämmelser gälla i Norge.

Då jag på angifna skäl icke ansett mig böra biträda omförmälda, hos Eders Kungl. Maj:t gjorda framställningar samt icke heller i öfrigt funnit anledning att ifrågasätta någon ändring vare sig i de uti nyssnämnda förordning innefattade bestämmelser rörande gränstrafiken mellan Sverige och Norge eller i den form, hvarunder dessa bestämmelser meddelats, hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t måtte i nådig proposition föreslå Riksdagen att antaga ett förslag till förordning angående vissa bestämmelser rörande gränstrafiken mellan Sverige och Norge af enahanda lydelse med nu i ämnet gällande författning, att träda i kraft den 16 nästkommande maj och, där icke annorlunda stadgas, lända till efterrättelse till och med den 15 maj 1909; dock att hvad i 2 § är föreskrifvet skall äga tillämpning, allenast så länge däremot svarande bestämmelser gälla i Norge.

Hvad föredragande departementschefen sålunda hemställt, däri statsrådets öfriga ledamöter instämde, behagade Hans Maj:t Konungen bifalla; och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilagan litt. vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Axel Nyström.